

Dijaki bili so tedaj nahujskani in sicer od pruskih prijateljev, od sovražnikov sv. katoliške Cerkve in naše cesarske rodbine. To je žalosten pomen dijaškega razsajanja v Gradu. Ono kaže, da se nam učeča mladež čedalje bolj v pruski tabor, na prusko stran vabi in zapeljuje. Drugič, da se čedalje bolj sovražna kaže sv. katoliški Cerkvi. Tretjič, da se pri njej čedalje bolj zgublja spoštovanje do cesarske rodbine, in da se njej avstrijska zavest duši in mori. In če se v tej reči vse pusti, kakor sedanjio liberalno ministerstvo ravna in gospodari, kako bo pri nas v 10—20 letih, ko bodo ti zapeljani mladenči morebiti visoki uradniki, oficirji? itd. Poslednji čas je, da se temu v okom prihajati začne.

Cerkvene zadeve.

Zakrament sv. firme bodo naš milostljivi knez in škof delili: v Tinji 24. avgusta; v St. Venčeslunu 25. avgusta; na Prihovi 26. avgusta; v Čadramu 27. avgusta; v Zrečah 28. avgusta; v Konjicah 29. avgusta; v Špitaliču 30. avgusta; v Ločah 31. avgusta; v Makolah 1. septembra in v Najšpergu 2. septembra.

B. Vprašanje do odbora družbe duhovnikov Lavantinske škofije. Pri ustanovanju družbe duh. Lav. škofije je bilo sklenjeno, da se mesto gotovine bodo sprejemale tudi delnice banke „Slovenije“ in sicer pod to pogodbo, da vsa doplačila zadevajo lastnika delnic, t. j. njega, na katerega ime se delnica glasi.

Vzeme li družba doplačane delnice zopet nazaj ali ne?

Zvonar Samasa mlajši v Ljubljani je postal hud liberallec, nemškutar in nasprotnik slovenskega ljudstva. Zato pa mu nobena slovenska fara neče več dati dela in zaslužka. Ker nima dela, zato namerjava večidel delavcev izpustiti in zvonarno zapreti. To si naj naši nemškutarski trgovci, obrtniki, krčmarji, mesarji in kramarji zapišejo za ušesa. Slovenci bodemo, če le mogoče, zopet le pri Slovencih kupovali. Roka roko umije. —

Procesija na sv. Višarje gre v soboto 15. maja iz Gradea, pride 16. maja v Lankovce, 17. maja v Velkovec, 18. maja čez Celovec v Marija-Rajn, 19. maja v Loče in 20. maja na sv. Višarje. Poidoč se bodo cerkve za sveto leto odmenjene obiskovale in svetoletne molitve opravljale. V soboto 22. maja se romarji vračajo na železnico v Belaku in se peljajo domu.

Sv. Mohorja in Fortunata, učenca sv. evangelista Marka, častimo Slovenci v naši lavantinski škofiji na 5 mestih. 1. v farni cerkvi v Gornj. Gradu, 2. v podružnici v Šoštajnu, 3. v podruž-

nici Vranske farne cerkve v Stopniku, 4. na stari sv. gori v Podsredi in 5. v podružnici v Šetalah.

Katekizem za sv. leto je že nčakal 5. natis, ki bo tudi skoro razprodan. Okoli 6000 iztisov slovenskih se je spečalo. Nemških se je razprodalo 1000 iztisov.

Moliti za škofa je na Pruskem prepovedano. Ker je Münsterski škof zavolj sv. vere v ječo zaprt, zato je njegov začasni nadomestnik ukazal po sv. meši moliti 1 očenaš in češčena si Marija. Ali Prus tega ne trpi, ter je moliti prepovedal.

2 franciskana so Prusi zapreti dali, ker sta po stari navadi nekemu sosednemu fajmoštru šla pomagat god farnega patrona obhajati! No, to je čudna svoboda!

Gospodarske stvari.

Koliko škode delajo vrtni ali poljski polži?

Neki naravoslovec je hotel škodo, katero imenovani polži na mladih vrtnih in poljskih sadežih delajo, bolj natanko poizvedeti in določiti. V ta namen je vzel 12 vrtnih ali poljskih polžev, tako imenovanih slinovcev in jih je opazoval. Kaj mislite, kaj je našel? Našel je, da je vsaki polž v 24 urah poprek 14 santigramov, t. j. $1\frac{1}{2}$ santigrama več, kakor sam na sebi tehta, ($12\frac{1}{2}$ santigramov), požrl. To je strahovita požrešnost! Mislite le, ko bi vol, ki 10 centov vaga v enem dnevu $11\frac{1}{2}$ centa krme potreboval, kam bi prišli? Iz tega je pač razvidno, kako neizmerno škodo ti požeruhi od spomladi do pozne jeseni delajo. Pa ne le da so polži strahovito požrešni, tudi množijo se tako silno, kakor malokteri drugi mrčes. Navadno se računi, da polž v večkratnih tedenskih obrokih med letom 400 jaje položi, tako, da se polži, katerih je bilo na njivi prej le 1000, v jednem letu na 500 milijonov zaredijo. In če dalje še premislimo, da se polži najrajši mehkih korenin raznih rastlin lotijo in da morajo vsled tega rastline poginiti, tako se nam njihova škodljivost še le v pravi luči pokaže. Praša se tedaj kako je tem požrešnim škodljivcem v okom priti. Pobiranje je gabno in tudi le malo izda. Tu moramo živlice na pomoč poklicati in sicer so zopet ptice naše najboljše pomočnice. Na prvem mestu zaslужijo race vse priporočbe. Prvikrat seveda jih mora človek sam na polžve grede ali njive zagmati, da zvejo, kje je kaj sladčice za nje. Drugo in vse slednje krati pa že komaj čakajo, da se iz hleva izpustijo, da letijo na dotično mesto se polžev past. Tako je v kratkih dneh greda, vrt, njiva polžev otrebljena. Dokler je še kaj polžev se tudi ni bati, da bi se race sočivja ali sadežev lotile, tedaj se brez skrbi na grede pustijo. Tudi

deževne gliste jim dobro diše in jih marljivo pobirajo. Pa tudi kosi, škorcei, drozgi in še druge take sorodne ptice so marljive pobiravke škodljivih polžev. Toraj ne preganjajmo teh ljubih pevek in dobrotnic.

Mleko in puter.

Nekatere gospodinje pravijo, da je zavolj smetene boljše, če se mleko naliva v visoke in globoke lonce ali piskre, kakor pa če se vzamejo plitve, ploščnate skledice. Temu pa ugovarja neka jako zvedena gospodinja v novinah, ki se njim pravi: steir. Landbote. Pravi: jaz nečem za mleko imeti visokih loncev. Ljubše so mi plitve skledice. Iz njih se smetena lahko in hitro pospravi. Čeravno več prostora zaslonijo, se pa zato lepše snaziti dajo. Tudi ni resnično, da bi se v plitvi posodi narejalo manj smetene. Navadno se računi, da 10—11 bokalov ali virtelnov mleka daja 1 funt putra. Jaz imam same ploščnate skledice, pa dobivam od 8 bokalov mleka 1 funt putra.

Večidel puščajo gospodinje smeteno tako dolgo na mleku ležati, da se skisa. Mislijo, da kislja smetena daja več putra, kakor pa sladka. Jaz tega ne verujem. Jemljem smeteno iz nad sirotke po letu v 18—20 urah, po zimi pa v 24—30 urah. Tako dobim več in bolj okusnega putra. Kislja smetena je preveč vodenja.

Puter delam v okroglastih metilnicah, ki so iz pleha narejene, ter imajo votel plehnat metilnik, zgoraj s zaklopnim pokrivalcem. Metenje dveh bokalov smetene je v $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ ure končano. Toplota se zamore smeteni povišati, ali znižati, če se metilnica postavi v več ali manj toplo vodo.

Dobljeni puter se potem s plehnato žlico v hladni vodi lepo premesi. Tako se dobi prav sladkega in jako okusnega putra. Ako ga hočemo na dalje časa hraniti, ga je treba v dobro nalošeno posodo vtačiti. Da mu zrak ne škodi, je dobro če se zavije v snažno rutico, ki je bila v malo osoleno vodo namočena. Samo po sebi pa se nmeva, da je pri mlekarstvu treba lepe snage. Posoda se ne sme postavljati po mokrotnih, ne-snažnih ali celo smradljivih kotih in kletih.

Gozd in toča.

Kder se gozd nemilo posekava, od ondot izhajajo pogoste toče na sosedne nižave. Tako na primer slovenske Gorice malokedaj toča zadene, ki bi prišla od Pohorja, katero je še po severni strani z gostim gozdom pokrito. Marveč tje se zaganja led prišedša iz goličav pri sv. Duhu, Kapli, posebno pa od Golovca in Svamberga. Sedaj da tukaj knez Lichtenstein svoje širne planine zopet in redno pogozditi. Letos je ukazal 150 glav živine menj na planine gnati, da se mlademu lesu nobena škoda ne dela. To bode po času število toč in neviht pomanjšalo. Nasproti pa bodo posestniki na Dravskem polji, v Halozah,

okoli Ptuja itd. imeli več trpeti od toče. Slišati namreč je, da so gozdi na južni strani Pohorja hudo posekani, planine okoli Vitanja, Zreč so skoro gole in sedaj hočejo Boč popolnem oropati njegove gozdne odeje.

Čudno, da se temu nihče ne ustavlja, dokler bi še bil čas!

Sejmovi meseca maja: 12. maja na Planini in v Slov. Gradcu. 13. maja v Teharjih. 15. maja v Podsredi. 18. maja v Ljutomeru, v Središču, v Radgoni, v Mahrenbergu, v Cmureku in v Vojniku. 22. maja v Loki. 25. maja v Rogatcu, v Vitanju. 28. maja pri sv. Trojici.

Dopisi.

Iz Braslovč. (Mesto za zdravnika. — slovenska zavest). Ni še dolgo časa minilo, ko smo pri nas imeli dva zdravnika stalna, ki sta pa vže oba kot starčeka umrla; slednji g. Jan še le pretekli mesene.

Ali brez zdravnikov ne moremo biti. Moramo njih daleč okoli iskati v potrebi, ker v bližni okolici, v petih županijah nobenega ni. Zatorej bi želeli bilo, da bi ktereга praktičnega in izobraženega zdravnika v naš prijazen trg dobili. Vljudo vabimo, ako je kterimu volja k nam priti in to službo nastopiti. Bilo bi njemu in občinstvu jako na korist.

Ako se nekoliko v pretekli čas ozremo, moramo zadovoljni biti, kar narodno zavest zadeva. Vedno večje število slovenskih časopisov k nam dohaja, v prijazno našo savinsko dolino. Hvala Bogu, vsi so konservativni. Tako na primer samo „Sl. Gosp.“ dobiva naša županija čez 10 iztisov; potem nam dohaja „Slovenec“, „Danica“, šaljivi „Brenclj“, tako tudi oba lepoznanška lista „Besednik“, „Zora“, lažilberalnega ni nobenega, da bi med nami strup neverstva razlival. Pa tudi nečemo liberalnih listov, akoravno se nam obilno ponujajo. „Naj grejo rakom zvižgat, ti malovredni časniki; mi želimo v dobrem napredovati. Tako je prav, le naprej“.

Od sv. Križa pri Ljutomeru. (Poštne neporednosti.) Skozi sv. Križ na murskem polju gre vsaki dan vožna pošta iz Ljutomera v Radgono — in nazaj, ktera pa drugod nič ne sprejema in ne oddaja, kakor le na omenjenima postajališčema. Za sv. Križ in okolico tedaj moramo imeti (za plačo) svojega posla (pismo nosca), kteri nam vsako sredo in soboto prinese iz Ljutomera naša pisma, naznanila, časnike itd. Res redko je to, le dvakrat na teden. Vendar nebi toliko tožili, ako bi naš posel toliko dober bil, da bi izročil nemudoma vsakemu svoje. Ali to se le redko — redko kedaj zgodi. Večkrat namesto da bi prišel s pismi ob 12 uri opoldne, še le pozno na večer prav okrogel primaja do nas; Če ga prašaš: Andraš! imate kaj za mene? Odg.: „vem —